

Forslag

til

Lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. og af retsplejeloven.

(Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet m.v.).

Fremsat den 9. oktober 1974 af *justitsministeren*.

§ 1.

I borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 69 af 8. februar 1974, som ændret ved lov nr. 285 af 14. juni 1974, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk. 1*, ændres „68, 69, 72“ til: „68-70, 73“.

2. I § 8, *stk. 1*, indsættes efter nr. 5 som nyt nummer:

„6) når handlingen er omfattet af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager, og der i medfør af denne konvention er fremsat begæring om retsforfølgning her i landet.“

3. § 10 a, *stk. 1*, affattes således:

„En person, over for hvem der er afsagt en straffedom i den stat, hvor handlingen er begået, eller en dom, der er omfattet af lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme eller lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager, kan ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, såfremt:

- 1) han er endeligt frifundet,
- 2) den idømte sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter domslandets regler, eller
- 3) han er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion.“

4. §§ 16-18 ophæves og i stedet indsættes:

„§ 16. Personer, der på gerningstiden var Justitsmin. j. nr. L.A. 1973-20002-44.

utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles hermed, eller åndssvaghed i højere grad, straffes ikke. Befandt gerningsmanden sig som følge af indtagelse af alkohol eller andre rusmidler forbigående i en tilstand af sindssygdom eller i en tilstand, der må ligestilles hermed, kan straf dog pålægges, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Personer, der befandt sig i en tilstand af åndssvaghed i lettere grad eller i en tilstand, som ganske må ligestilles med åndssvaghed, straffes ikke, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf.“

5. I § 40, *stk. 3*, indsættes som 2. pkt.:

„Det samme gælder, såfremt den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der i forbindelse med dommen er taget stilling til spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.“

6. I § 68, *1. pkt.*, udgår: „eller hvis straf findes uanvendelig i henhold til § 17, *stk. 1*,“ og i *3. pkt.* ændres „§ 69“ til: „§ 70“.

7. §§ 69-72 ændres til: §§ 70-73 og efter § 68 indsættes:

„§ 69. Befandt gerningsmanden sig ved den strafbare handling foretaget i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psyki-

ske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan retten, såfremt det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, 2. pkt.

Stk. 2. Medfører en afgørelse efter stk. 1, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver afgørelsen mulighed herfor, fastsættes ved dommen en længstetid for opholdet, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse fastsætte en ny længstetid.“

8. I § 70, *stk. 1*, og § 71, *stk. 1, 1. pkt.*, der bliver § 71, *stk. 1*, og § 72, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

9. I § 72, *stk. 1, 1. pkt.*, der bliver § 73, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§ 17, *stk. 1*,“ til: „§ 69, *stk. 1*,“ og i *2. pkt.* ændres „§ 68“ til: „§ 68 eller § 69“.

10. I § 72, *stk. 2*, der bliver § 73, *stk. 2*, ændres „§§ 70-71“ til: „§§ 71-72“.

11. I § 86, *stk. 5*, ændres „Bestemmelsen i *stk. 1, 1. pkt.*“ til: „Bestemmelserne i *stk. 1, 1. og 2. pkt.*“.

12. I § 88, *stk. 5*, § 89 a og § 95 ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

13. I § 97, *stk. 2, nr. 2*, ændres „§ 68“ til: „§§ 68-69“, og i *nr. 3* ændres „§ 69“ til: „§ 70“.

14. I § 113, *stk. 1*, ændres „rigsdagens“ til: „folketingets“ og „rigsdagen“ til: „folketinget“.

15. I § 129 a, *stk. 1*, ændres „rigsdagens“ til: „folketingets“.

16. I § 137, *stk. 2*, ændres „rigsdagens ting“ til: „folketinget“.

17. § 158 affattes således:

„§ 153. Den, som afgiver falsk forklaring for retten, straffes med fængsel indtil 4 år.

Bestemmelsen finder tillige anvendelse på falsk forklaring for en udenlandsk ret.

Stk. 2. Med samme straf anses den, der afgiver falsk forklaring for De europæiske Fællesskabers Domstol.

Stk. 3. Angår det falske udsagn alene noget, som er uden betydning for det forhold, der søges oplyst, kan straffen gå ned til hæfte eller bøde.“

18. I § 191, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.:

„Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har handlingen i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.“

§ 2.

I § 11, *stk. 1*, i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., jfr. lovbekendtgørelse nr. 277 af 30. juni 1965, som ændret senest ved lov nr. 320 af 13. juni 1973, ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

§ 3.

I lov om rettens pleje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 19. december 1969, som ændret senest ved lov nr. 318 af 19. juni 1974, foretages følgende ændringer:

1. I § 32, *2. pkt.*, ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

2. I § 687, *stk. 1, litra a, 2. pkt.*, ændres „§§ 172, 173 og 286, *stk. 2*“ til: „§§ 172, 173, 191, *stk. 1, 2. pkt.*, og 286, *stk. 2*“.

3. I § 889, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§§ 15, 16 eller 18“ til: „§§ 15 eller 16“.

4. I § 892, *stk. 3*, § 897, *stk. 2, 2. pkt.*, og § 897, *stk. 3*, ændres „den i straffelovens § 16 angivne tilstand“ til: „en i straffelovens § 16 nævnt tilstand“.

5. I § 925, *stk. 6*, ændres „§§ 68, 69 og 72“ til: „§§ 68, 69, 70 og 73“.

6. I § 925 a, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§§ 68, 69 eller 72“ til: „§§ 68, 69, 70 eller 73“.

7. I § 1004, stk. 1, 2. pkt., og § 1005, 1. pkt., ændres „§§ 68, 69 eller 71“ til: „§§ 68, 69, 70 eller 72“.

§ 4.

Loven træder i kraft den 1. juli 1975.

§ 5.

Loven gælder ikke for Færøerne, men § 1 og § 2 kan ved kgl. anordning sættes i kraft for øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget omfatter dels en række forslag, der har været fremsat i folketingsåret 1972-73 og 1973-74, dels en række ikke tidligere fremsatte forslag.

Hovedpunkterne i lovforslaget er følgende:

1. Ændring af reglerne i straffelovens §§ 16-18 om de strafferetlige følger af psykisk abnormitet.

Forslag til ændring af straffelovens §§ 16-18 var indeholdt i justitsministeriets forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. og af retsplejeloven (strafferetlige særforanstaltninger m. m.), der blev fremsat i december 1972 (Folketingstidende 1972-73, sp. 2085, 3168, 7233, 7640, tillæg A, sp. 2785 og tillæg B, sp. 2293). Dette lovforslag indeholdt foruden det nævnte forslag en revision af reglerne om de særlige strafferetlige sanktionsformer og af reglerne i straffelovens § 86 om fradrag for varetægtsfængsling m. m. Forslagets bestemmelser om de særlige sanktionsformer og om fradrag for varetægtsfængsling m. m. blev gennemført ved lov nr. 320 af 13. juni 1973. Revisionen af reglerne i straffelovens §§ 16-18 blev derimod ikke færdigbehandlet i folketingssamlingen 1972-73.

I november 1973 fremsattes der derfor på ny forslag om ændring af straffelovens §§ 16-18 ved justitsministeriets forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., af retsplejeloven og af lov om svangerskabshygien og fødselshjælp (Folketingstidende 1973-74 sp. 1021 og tillæg A sp. 901). Forslaget bortfaldt som følge af folketingsvalget i december 1973.

I lighed med det i november 1973 fremsatte forslag, men i modsætning til det oprindelige forslag fra december 1972 bevarer forslaget det hidtidige tilregnelighedskriterium i bestemmelsen om strafansvar for personer, der på gerningstiden var sindssyge eller åndssvage i højere grad, eller befandt sig i en tilstand, der må ligestilles med sindssygdom.

2. Ændring af reglerne i straffelovens § 8 og § 10 a om henholdsvis danske domstoles kompetence i straffesager og fremmede straffedommes retskraft. Forslag til ændring af disse bestemmelser var ligeledes indeholdt i det ovennævnte lovforslag af november 1973, der bortfaldt ved folketingsvalget i december 1973.

Denne del af lovforslaget vil i forbindelse med det samtidigt fremsatte forslag til lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager muliggøre

dansk tilslutning til den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

3. Ændring af straffelovens § 158 således, at det i lovtæksten udtrykkeligt angives, at bestemmelsen omfatter falsk forklaring for udenlandske domstole og for De europæiske Fællesskabers Domstol. Ændringen har sammenhæng dels med forslaget til lov om nordisk vidnepligt, dels med Danmarks medlemskab af De europæiske Fællesskaber.

4. Ændring af straffelovens § 191, således at der indføres en særlig strafferamme på fængsel i indtil 10 år for den groveste narkotikakriminalitet. Tilsvarende forslag blev fremsat i januar 1974 ved justitsministeriets forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov og retsplejeloven (Narkotikakriminalitet), men blev af tidsmæssige grunde ikke færdigbehandlet i folketingssamlingen 1973-74 (Folketingstidende 1973-74 sp. 1113, 2528 og tillæg A sp. 1049).

I bilag 1 til lovforslaget er de gældende bestemmelser i straffeloven samt ændringerne heri optaget som paralleltekster.

Lovforslaget eller dele heraf har været forelagt præsidenterne for østre landsret, vestre landsret, Københavns byret og Århus by- og herredsret samt Den danske Dommerforening, indenrigsministeriet, sundhedsstyrelsen, kontaktudvalget vedrørende ungdomsnarkomanien, rigsadvokaten, Foreningen af politimestre i Danmark, rigspolitichefen, politidirektøren i København, direktoratet for kriminalforsorgen og advokatrådet til udtalelse.

Gennemførelsen af lovforslaget vil ikke medføre udgifter eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Ændringen er af redaktionel karakter og en følge af de under nr. 7 foreslåede ændringer.

Til nr. 2 og 3.

Forslagene skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager. I forbindelse med denne lov vil de foreslåede ændringer muliggøre en dansk tilslutning til den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesa-

ger. Konventionen er optaget som bilag til det nævnte andet forslag.

Hovedformålet med den europæiske konvention er at muliggøre, at retsforfølgning i straffesager kan ske i det land, hvor det under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder skønnes mest hensigtsmæssigt. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager. Konventionens gennemførelse nødvendiggør ændring af straffeloven, dels med hensyn til reglerne om danske domstoles kompetence i straffesager (§ 1, nr. 2), dels med hensyn til reglerne om fremmede straffedommes retskraft (§ 1, nr. 3).

Til nr. 2.

Efter konventionens art. 2 medfører en anmodning om overførsel til andet land af retsforfølgning i en straffesag, at det anmodede land får overdraget det begærende lands kompetence til at behandle lovovertrædelsen. Dette får betydning, hvis det anmodede land ikke efter sine nationale regler har den fornødne kompetence til at pådømme sagen.

Reglerne om danske domstoles kompetence indeholdes i straffelovens §§ 6-9. Efter disse bestemmelser hører under dansk straffemyndighed ikke blot handlinger, der er begået på dansk område, men også i et vist omfang handlinger, der er begået uden for territoriet, men som har en særlig tilknytning til landet. Bestemmelserne dækker imidlertid ikke alle de tilfælde, hvor Danmark efter konventionen vil få kompetence til at behandle lovovertrædelser, og det er derfor nødvendigt ved en ændring af lovgivningen at tilvejebringe en sådan kompetence for domstolene. Efter den foreslåede tilføjelse til straffelovens § 8 kan retsforfølgning altid finde sted i Danmark, når lovovertrædelsen er omfattet af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Til nr. 3.

Reglerne om fremmede straffedommes retskraft, d. v. s. de regler, der fastlægger, i hvilket omfang det forhold, at en bestemt handling har medført en strafferetlig reaktion i én stat, skal medføre, at andre stater er afskåret fra at strafforfølge den samme handling, indeholdes for dansk rets vedkommende i straffelovens § 10 a. Reglerne er senest ændret ved lov nr. 519 af 23. december 1970 om ændring af borgerlig straffelov (Fremmede straffedommes retskraft) som følge af Danmarks tiltræden af den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger. Der henvises til bemærkningerne til den nævnte lov (Folketingstidende 1970-71, tillæg A sp. 1169).

Den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager indeholder i afsnit V (art. 35-37) bestemmelser om straffedommes internationale retsvirkninger, der i det hele svarer til reglerne i den europæiske konvention om fremmede straffedomme. Da den kreds af stater, der tiltræder de to konventioner, ikke behøver at være den samme, foreslås bestemmelsen i § 10 a udvidet til også at omfatte domme i en stat, der har tiltrådt den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Til nr. 4.

Forslaget angår reglerne om de strafferetlige følger af psykisk abnormitet. Forslaget bygger på straffelovrådets betænkning om de strafferetlige særforanstaltninger (nr. 667/1972) samt på en række udtalelser over de tilsvarende bestemmelser i det i folketingssamlingen 1972-73 fremsatte lovforslag om strafferetlige særforanstaltninger m. m. Om straffelovrådets overvejelser og forslag henvises til betænkningens kap. II-IV side 18-57, 138 og 142-143.

De gældende regler om de strafferetlige følger af psykisk abnormitet findes i straffelovens §§ 16-18. Hovedbestemmelsen indeholdes i § 16, hvorefter handlinger er straffri, når de er foretaget af personer, der er utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles dermed, eller åndssvaghed i højere grad. Hertil knytter § 18 dog den regel, at beruselse ikke udelukker anvendelse af straf, medmindre gerningsmanden har handlet uden bevidsthed.

Til disse egentlige utilregnelighedsregler følger § 17 bestemmelser, der giver mulighed for en strafferetlig særbedømmelse af visse varigere tilstande af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af sjælsevernerne, herunder seksuel abnormitet. Personer, der er omfattet af denne beskrivelse, er ikke uden videre straffri. Afgørende er, om de kan anses for egnet til påvirkning gennem straf.

Frifindes en tiltalt i medfør af § 16, eller findes straf uanvendelig efter § 17, kan retten i medfør af straffelovens § 68 (den tidligere § 70) træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Af de mere indgribende foranstaltninger kan nævnes anbringelse i et sindssygehospital, en åndssvageanstalt eller anden kur- eller plejeanstalt.

I lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger m. m. var bestemmelsen vedrørende sindssyge og åndssvage i overensstemmelse med straffelovrådets betænkning udformet således, at straffriheden knyttedes til tilstedeværelsen af den pågæl-

dende tilstand, uden at der som efter gældende ret stilledes krav om utilregnelighed hos gerningsmanden. Under folketingets behandling af lovforslaget blev der fra flere sider ytret betænkelighed ved dette forslag, ligesom der i de høringsvar, som justitsministeriet modtog om lovforslaget, blev udtrykt ønske om bevarelse af tilregnelighedskriteriet. Det fremhævedes, at det ud fra retssikkerhedssynspunkter måtte forekomme betænkeligt, at den endelige afgørelse om straffrihed skulle træffes på grundlag af rent lægelige kriterier.

Under hensyn hertil er den foreslåede bestemmelse om strafansvaret for personer, der på gerningstiden var sindssyge, åndssvage i højere grad eller befandt sig i en tilstand, der må ligestilles med sindssygdom, udformet således, at tilregnelighedskriteriet bevares.

Efter bevarelsen af tilregnelighedskriteriet vil bøde kunne anvendes over for sindssyge m. v., medmindre den pågældende findes utilregnelig. En særregel om adgang til idømmelse af bøde svarende til bestemmelsen herom i lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger er derfor ikke påkrævet, og bestemmelsen er ikke medtaget i lovforslaget.

Den i lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger m. m. indeholdte særregel om forbigående sindssygdom, der er hidført ved indtagelse af rusmidler, bør efter justitsministeriets opfattelse bevares. Som modifikation til reglen om tilregnelighed i forslaget § 16, stk. 1, 1. pkt., foreslås derfor i stk. 1, 2. pkt., indsat en bestemmelse, hvorefter der, når særlige omstændigheder taler derfor, kan pålægges straf, når den sindssygelige tilstand er fremkaldt ved indtagelse af rusmidler. Reglen tænkes især anvendt i tilfælde, hvor tiltalte tidligere har været i en lignende tilstand, og hvor det derfor kan bebrejdes ham, at han påny har indladt sig på spiritusnydelse eller indtagelse af andre rusmidler. En tilsvarende bestemmelse er foreslået af straffelovrådet, jfr. betænkningen om de strafferetlige særforanstaltninger (667/72) s. 41-49, 138 og 142-143.

For så vidt angår personer, der har handlet i en tilstand af åndssvaghed i lettere grad eller i en tilstand, som ganske må ligestilles med åndssvaghed, foreslås en fakultativ regel om straffrihed, således at domstolene har mulighed for at pålægge straf, når særlige omstændigheder taler derfor. En tilsvarende bestemmelse var indeholdt i lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger og i straffelovrådets lovudkast.

Den gældende bestemmelse i § 17 foreslås erstatet af en regel (forslagets § 69), hvorefter retten, hvis gerningsmanden ved den strafbare handling foretog sig i en tilstand, der var betinget

af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke var af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan idømme foranstaltninger efter § 68, stk. 1, i stedet for straf, såfremt det findes formålstjenligt. Retten skal, hvis der bliver tale om frihedsberøvende foranstaltninger, fastsætte en længstetid herfor. Tilsvarende forslag var indeholdt i lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger og i straffelovrådets udkast.

Til nr. 5.

Dømmes en prøveløsladt person for nyt strafbart forhold begået i prøvetiden, træffes afgørelsen vedrørende reststraffen af domstolene efter straffelovens § 40, stk. 1. Har den prøveløsladte begået nyt strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, træffes afgørelsen vedrørende virkningerne af den begåede vilkårsovertrædelse, uanset om tiltalefrøfald meddeles i Danmark eller et andet land, derimod af justitsministeren efter § 40, stk. 3. Det samme gælder efter stk. 2 med hensyn til andre vilkårsovertrædelser end nyt strafbart forhold.

Ved den foreslåede tilføjelse til § 40, stk. 3, præciseres det, at justitsministerens kompetence efter § 40, stk. 2, jfr. stk. 3, også omfatter tilfælde, hvor den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold i prøvetiden.

Bestemmelsen, der især får betydning, hvor de danske myndigheder efter domfældelsen i udlandet anmodes om at overtage fuldbyrdelsen af straffen, er begrænset til tilfælde, hvor der ikke i domslandet er truffet afgørelse om fuldbyrdelse af reststraffen. Denne begrænsning skyldes den fællesnordiske lovgivning angående fuldbyrdelse af straf m. v. Efter denne lovgivning kan der i forbindelse med domfældelse i et andet nordisk land af en i Danmark prøveløsladt person træffes afgørelse om spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.

Til nr. 6.

Ændringen i § 68, 1. pkt., er en konsekvens af ophævelsen af § 17, jfr. nr. 4. § 68 omfatter herefter alene personer, der frifindes i medfør af forslaget § 16. Foranstaltninger efter § 68, 2. pkt., vil dog efter den under nr. 7 foreslåede bestemmelse (§ 69) også kunne anvendes over for personer, der ved den strafbare handling foretog sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed.

Ændringerne i 3. pkt. er en konsekvens af den under nr. 7 foreslåede omnummerering af §§ 69-72.

Til nr. 7.

Forslaget til § 69 er identisk med den tilsvarende

bestemmelse i lovforslaget om de strafferetlige særforanstaltninger og i straffelovrådets lovudkast. Der henvises til bemærkningerne til nr. 4 og til straffelovrådets betænkning kap. VI side 79-85, 138-139 og 145.

Til nr. 8-10 og 12-13.

Ændringerne er af redaktionel karakter og en følge af de under nr. 7 foreslåede ændringer.

Til nr. 11.

Ændringen præciserer, at bestemmelsen i § 86, stk. 1, 2. pkt., om, at frihedsberøvelse på under 24 timers varighed ikke medfører afkortning, også finder anvendelse for personer, der indsættes til afsøning af frihedsstraf efter tidligere at have været anholdt eller varetægtsfængslet på grund af overtrædelse af vilkår for betinget benådning eller prøveløsladelse.

Til nr. 14-16.

Ændringerne er en følge af etkammerssystemets indførelse i 1953.

Til nr. 17.

Forslaget til ændring af § 158, stk. 1, har sammenhæng med forslaget til lov om nordisk vidnepligt. Det er en forudsætning for det nordiske samarbejde, som søges gennemført ved dette lovforslag, at hvert land har hjemmel til at straffe for falsk forklaring, der afgives for en domstol i et af de andre nordiske lande.

Det antages i den juridiske teori, at § 158 finder anvendelse i tilfælde, hvor falsk forklaring afgives for et andet lands domstole. Der er imidlertid hverken i straffelovens motiver eller i retspraksis taget stilling til dette spørgsmål. Justitsministeriet har derfor i overensstemmelse med en af rigsadvokaten afgivet udtalelse fundet det rigtigst, at det udtrykkeligt fastslås i lovteksten, at § 158 omfatter falsk forklaring for udenlandske domstole.

Ændringen indebærer ikke nogen fravigelse af de almindelige regler om jurisdiktionskompetence i straffelovens §§ 6-9. Der kan således kun pålægges straf for falsk forklaring for en udenlandsk domstol, såfremt den pågældende efter disse regler er undergivet dansk straffemyndighed.

Forslaget om indføjelse af en bestemmelse — som § 158, stk. 2, — om falsk forklaring for De europæiske Fællesskabers Domstol er en følge af Danmarks medlemskab af De europæiske Fællesskaber.

Ved medlemskabet tiltrådte Danmark statutterne for De europæiske Fællesskabers Domstol, der er optaget som protokoller til de tre traktater. Statut-

terne giver mulighed for at afhøre vidner og sagkyndige under ed og bestemmer, at hver medlemstat anser vidners og sagkyndiges edsbrud som den tilsvarende lovovertrædelse begået for en national ret i civilt søgsmål. Efter Domstolens anmeldelse indleder vedkommende medlemstat retsforfølgning mod gerningsmanden for den kompetente nationale ret.

Som følge af udvidelsen af EF har det været nødvendigt at tilpasse procesreglementet for EF-domstolen. Under forhandlingerne herom er der taget hensyn til, at forklaring under edsansvar er afskaffet i dansk ret. Det tilpassede procesreglement vil således åbne mulighed for, at forklaring for EF-domstolen, ligesom forklaring for danske domstole, afgives efter sandhedsformaning og indskærpelse af strafansvar i stedet for under edsansvar. Bestemmelsen herom i procesreglementets artikel 110 er optaget som bilag 3 til lovforslaget.

Det følger af det foran anførte, at Danmark er forpligtet til at udforme sin straffelovgivning således, at falsk forklaring for EF-domstolen kan straffes her i landet på samme måde som falsk forklaring for en dansk domstol, såfremt den pågældende person er undergivet dansk straffemyndighed.

Det må anses for tvivlsomt, om § 158 omfatter falsk forklaring for EF-domstolen, og en ændring af bestemmelsen må derfor anses for påkrævet.

Justitsministeriet har fundet det hensigtsmæssigt at udskyde denne ændring af § 158 indtil afslutningen af drøftelserne vedrørende tilpasningen af EF-domstolens procesreglement. Disse drøftelser er nu afsluttede, og det tilpassede reglement ventes at blive godkendt af Rådet i efteråret 1974.

Til nr. 18.

Den foreslåede ændring indebærer, at der i sager om den groveste narkotikakriminalitet kan idømmes fængsel i indtil 10 år.

Den nugældende bestemmelse i straffelovens § 191, hvorefter strafferammen for grov narkotikakriminalitet er fængsel i indtil 6 år, blev indført ved lov nr. 276 af 18. juni 1969 om ændring af borgerlig straffelov, jfr. folketingsstidende 1968-69, sp. 2605, 3150, 7865, 8079, tillæg A. sp. 2845 og tillæg B sp. 2641.

I 1972 er de tilsvarende bestemmelser i Finland, Norge og Sverige blevet ændret, således at maksimumstraffen i alle tre lande nu er fængsel i 10 år. Også i de fleste andre vesteuropæiske lande er maksimumstraffen 10 års fængsel eller mere.

I forbindelse med justitsministeriets redegørelse af marts 1972 til folketingets narkotikaudvalg anmodede ministeriet i april 1972 rigsadvokaten om

en udtalelse om, hvorvidt strafferammen i straffelovens § 191 burde forhøjes.

Rigsadvokaten svarede bl. a.:

„Grove overtrædelser af narkotikalovgivningen viser fortsat stigning, ikke mindst som følge af tilgangen af morfinbase. Da det er nærliggende at antage, at der i fremtiden vil forekomme tilfælde, der i grovhed overstiger dem, hvor der har været brug for det gældende maksimum, finder jeg det ønskeligt, at strafferammen forhøjes. En forhøjelse af strafferammen kan ikke ventes at ville medføre en almindelig forhøjelse af udmålingsniveauet, ligesålidt som indførelsen af straffelovens § 191 har haft denne konsekvens.“

Rigsadvokaten oplyste samtidig, at der i tiden fra bestemmelsens ikrafttræden den 1. juli 1969 til den 31. december 1971 i 13 tilfælde var anvendt straf på fængsel i 4 år eller derover for overtrædelse af § 191. I ét tilfælde var strafferammens maksimum på 6 år blevet anvendt.

Siden rigsadvokatens udtalelse er strafferammens maksimum blevet anvendt i 5 tilfælde.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at straffelovens § 191 bør ændres, således at der gives domstolene mulighed for at idømme op til 10 års fængsel for de allergroveste, normalt internationalt prægede forhold.

Sådanne forhold vil normalt kun foreligge ved overdragelse m.v. af de særlig farlige eller skadelige stoffer som f. eks. heroin og morfinbase og normalt kun, hvis der er tale om et betydeligt kvantum. Den høje straf bør dog også kunne anvendes, hvis handlingen i øvrigt har haft en særlig farlig karakter, hvilket f. eks. kan være tilfældet ved salg af mindre kvantum farlige stoffer med henblik på oparbejdelse af et marked.

Som det fremgår af det anførte, tilsigtes der ikke nogen almindelig forhøjelse af strafniveauet for narkotikakriminalitet.

Spørgsmålet om forhøjelse af strafferammen for grov narkotikakriminalitet har været forelagt kontaktudvalget vedrørende ungdomsnarkomanien til udtalelse. Udtalelsen er efter henstilling fra udvalget optaget som bilag til lovforslaget (bilag 2). Justitsministeriet kan tiltræde det i udtalelsen anførte.

Forslaget har i øvrigt været forelagt indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen til udtalelse.

Til § 2.

Ændringen af § 11, stk. 1, er af redaktionel karakter og en følge af de under § 1, nr. 7, foreslåede ændringer af straffeloven.

Til § 3.

Til nr. 1 og 3-7.

Ændringerne er af redaktionel karakter og en følge af de under § 1, nr. 7, foreslåede ændringer af straffeloven.

Til nr. 2.

Forslaget om ændring af retsplejelovens § 687, stk. 1, litra a, 2. pkt., har sammenhæng med den under § 1, nr. 18, foreslåede ændring af straffelovens § 191. Forslaget indebærer, at tiltale i sager, der er omfattet af den som straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt., foreslåede bestemmelse, ikke skal rejses for nævningeting, uanset at strafferammen i sådanne sager er fængsel i indtil 10 år. Sager efter straffelovens § 191 har ikke hidtil været undergivet nævningebehandling og vil på grund af deres ofte meget specielle karakter være mindre egnede hertil. Det bemærkes herved, at sager om dokumentfalsk, dokumentsvig og grove tilfælde af underslæb, bedrageri, mandatsvig og skyldnersvig efter retsplejelovens § 687, stk. 1, litra a, 2. pkt., ikke behandles ved nævningeting, uanset at strafferammen i disse sager omfatter fængsel indtil 8 år, således at de efter hovedreglen i retsplejelovens § 687, stk. 1, skulle behandles som nævningsager.

Bilag 1.

I dette bilag opføres i venstre spalte de i lovforslagets § 1 nævnte bestemmelser i den nugældende formulering, medens de foreslåede ændringer opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

Borgerlig straffelov.

§ 4. Hvorvidt den straffbare handling skal medføre retsfølger af sådan art som i §§ 56-61, 68, 69, 72 og 79 nævnt, afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

§ 8. Under dansk straffemyndighed hører endvidere handlinger, foretagne uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme,

1) når handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder, en embedspligt mod staten eller sådanne interesser, hvis retsbeskyttelse i den danske stat forudsætter en særlig tilknytning til denne,

2) når handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet, eller en ham over for dansk fartøj påhvilende tjenestepligt,

3) når en uden for folkeretlig anerkendt statsområde foretagen handling krænker nogen, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, og handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end hæfte,

4) når handlingen er omfattet af § 183 a. Påtalen kan tillige omfatte overtrædelser af §§ 237 og 244-248, som er begået i forbindelse med overtrædelser af § 183 a,

5) når handlingen er omfattet af konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed.

§ 10 a. En person, over for hvem der er afsagt en europæisk straffedom, jfr. lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme, eller i øvrigt en dom i den stat, hvor handlingen er begået, kan ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, såfremt:

Forslaget.

§ 1.

1. I § 4, stk. 1, ændres „68, 69, 72“ til: „68-70, 73“.

2. I § 8, stk. 1, indsættes efter nr. 5 som nyt nummer:

„6) når handlingen er omfattet af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager, og der i medfør af denne konvention er fremsat begæring om retsforfølgning her i landet.“

3. § 10, a, stk. 1, affattes således:

„En person, over for hvem der er afsagt en straffedom i den stat, hvor handlingen er begået, eller en dom, der er omfattet af lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme eller lov om overførsel til andet land

Gældende formulering.

- 1) han er endeligt frifundet,
- 2) den idømte sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter domslandets regler, eller
- 3) han er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion.

§ 16. Straffri er handlinger foretagne af personer, der er utilregnelige på grund af sindssygdом eller tilstande, der må ligestilles dermed, eller åndssvaghed i højere grad.

§ 17. Befandt gerningsmanden sig ved den straffbare handlings foretagelse i en ved mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af sjælsevernerne, herunder seksuel abnormitet, betinget varigere tilstand, der dog ikke er af den i § 16 angivne beskaffenhed, afgør retten efter indhentet lægeerklæring og samtlige i øvrigt foreliggende omstændigheder, om han kan anses egnet til påvirkning gennem straf.

Stk. 2. Såfremt en person, der ved dommen er fundet omfattet af stk. 1, er idømt frihedsstraf, og det under straffens udståelse skønnes, at en fortsættelse af denne vil være unyttig eller vil medføre fare for alvorlig forværrelse af den dømtes tilstand, bliver sagen efter bestemmelse af justitsministeren på ny at indbringe for den ret, som i sidste instans har påkendt sagen. Denne afgør ved kendelse, om straffuldbyrdelsen skal fortsættes eller afbrydes.

§ 18. Beruselse udelukker ikke anvendelse af straf, medmindre gerningsmanden har handlet uden bevidsthed.

§ 40. Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet, træffer retten afgørelse i overensstemmelse med § 61, stk. 2, således at reststraffen ligestilles med en betinget dom.

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt de fastsatte vilkår, kan justitsministeren

Forslaget.

af retsforfølgning i straffesager, kan ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, såfremt:

- 1) han er endeligt frifundet,
- 2) den idømte sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter domslandets regler, eller
- 3) han er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion.“

4. §§ 16-18 ophæves og i stedet indsættes:

„§ 16. Personer, der på gerningstiden var utilregnelige på grund af sindssygdом eller tilstande, der må ligestilles hermed, eller åndssvaghed i højere grad, straffes ikke. Befandt gerningsmanden sig som følge af indtagelse af alkohol eller andre rusmidler forbigående i en tilstand af sindssygdом eller i en tilstand, der må ligestilles hermed, kan straf dog pålægges, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Personer, der befandt sig i en tilstand af åndssvaghed i lettere grad eller i en tilstand, som ganske må ligestilles med åndssvaghed, straffes ikke, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf.“

5. I § 40, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

„Det samme gælder, såfremt den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der i forbindelse med dommen er taget stilling til spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.“

Gældende formulering.

- 1) tildele advarsel,
- 2) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid eller
- 3) under særlige omstændigheder bestemme, at han skal indsættes til udståelse af reststraffen.

Stk. 3. Begår den prøveløsladte strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, finder reglerne i stk. 2 tilsvarende anvendelse.

§ 68. Hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, eller hvis straf findes uanvendelig i henhold til § 17, stk. 1, kan retten træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Såfremt mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m. v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for åndssvage eller under åndssvageforsorg eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Anbringelse i forvaring kan ske under de betingelser, der er nævnt i § 69.

Forslaget.

6. I § 68, 1. pkt., udgår: „eller hvis straf findes uanvendelig i henhold til § 17, stk. 1,“ og i 3. pkt. ændres „§ 69“ til: „§ 70“.

7. §§ 69-72 ændres til: §§ 70-73 og efter § 68 indsættes:

„**§ 69.** Befandt gerningsmanden sig ved den strafbare handling foretaget i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan retten, såfremt det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, 2. pkt.

Stk. 2. Medfører en afgørelse efter stk. 1, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver afgørelsen mulighed herfor, fastsættes ved dommen en længstetid for opholdet, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse fastsætte en ny længstetid.“

Gældende formulering.

§ 70. Såfremt der bliver tale om at dømme en tiltalt til anbringelse i institution eller i forvaring efter reglerne i §§ 68 og 69, kan der af retten beskikkes ham en bistandsværge, så vidt muligt en person af hans nærmeste pårørende, der sammen med den beskikkede forsvarer skal bistå tiltalte under sagen.

§ 71. Bestemmelse om ændring eller om endelig ophævelse af en foranstaltning efter §§ 68 og 69 træffes ved kendelse efter begæring fra anklagemyndigheden, anstaltsledelsen, bistandsværgeren eller den dømte. Begæring fra anstaltsledelsen, bistandsværgeren eller den dømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. Tages en begæring fra bistandsværgeren eller den dømte ikke til følge, kan ny begæring ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.

§ 72. Er den, der har begået en strafbar handling, efter dennes foretagelse, men før dom er afsagt, kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 17, stk. 1, nævnte art, afgør retten, om straf skal idømmes eller bortfalde. Hvis det findes formålstjenligt, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter § 68 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 70-71 finder tilsvarende anvendelse.

§ 86. Har den dømte været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse, afkortes et antal dage svarende til det antal påbegyndte døgn, frihedsberøvelsen eller indlæggelsen har varet, i den idømte frihedsstraf. Frihedsberøvelser, der ikke har varet i mindst 24 timer, medfører ikke afkortning. Dommen skal indeholde oplysning om varigheden af frihedsberøvelser og indlæggelser, der medfører afkortning. Retten kan undtagelsesvis bestemme, at hele straffen skal anses for udstået, selv om den idømte straf er længere end den tid, hvori den dømte har været frihedsberøvet eller indlagt. Hvis en anke afvises eller frafalder, træffes en sådan afgørelse ved beslut-

Forslaget.

8. I § 70, *stk. 1*, og § 71, *stk. 1, 1. pkt.*, der bliver § 71, *stk. 1*, og § 72, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

9. I § 72, *stk. 1, 1. pkt.*, der bliver § 73, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „§ 17, *stk. 1*,“ til: „§ 69, *stk. 1*,“ og i *2. pkt.* ændres „§ 68“ til: „§ 68 eller § 69“.

10. I § 72, *stk. 2*, der bliver § 73, *stk. 2*, ændres „§§ 70-71“ til: „§§ 71-72“.

11. I § 86, *stk. 5*, ændres „Bestemmelsen i *stk. 1, 1. pkt.*“ til: „Bestemmelserne i *stk. 1, 1. og 2. pkt.*“.

Gældende formulering.

ning af den overordnede ret. Er bødestraf idømt, skal det i dommen bestemmes, at bøden eller en del af denne skal anses for udstået.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse for personer, der indsættes til afsoning af frihedsstraf efter at have været anholdt eller varetægtsfængslet på grund af overtrædelse af vilkår for benådning eller prøveløsladelse.

§ 88. — — —

Stk. 5. Medfører en af lovovertrædelserne foranstaltning efter §§ 68 og 69, medens der for en anden er forskyldt straf, kan retten bestemme, at denne straf bortfalder.

§ 89 a. I forbindelse med en dom, hvorved en person idømmes foranstaltning efter §§ 68 og 69, kan retten træffe bestemmelse om bortfald af en tidligere idømt straf, som ikke er fuldbyrdet.

§ 95. Når en handling på grund af forældelse ikke kan straffes, kan den heller ikke medføre retsfølger efter §§ 68 og 69, § 164, stk. 4, eller § 236, konfiskation eller frakendelse af rettigheder. For konfiskation er forældelsesfristen dog i intet tilfælde mindre end 5 år og for konfiskation efter § 75, stk. 1, ikke mindre end 10 år.

§ 97. — — —

Stk. 2. Forældelsesfristen er:

- 1) 5 år for hæfte og fængsel indtil 1 år,
- 2) 10 år for fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, samt for foranstaltninger efter § 68,
- 3) 15 år for fængsel i mere end 4 år, men ikke over 8 år, samt for forvaring efter § 69 og
- 4) 20 år for fængsel på tid over 8 år.

§ 113. Den, som antaster rigsdagens sikkerhed eller frihed eller i øvrigt foretager nogen handling, der sigter til ved magtanvendelse eller trusel derom at aftvinge rigsdagen nogen beslutning eller hindre den i frit at udøve sin virksomhed, straffes med fængsel

Forslaget.

12. I § 88, *stk. 5*, § 89 a og § 95 ændres „§§ 68 og 69“ til: „§§ 68-70“.

13. I § 97, *stk. 2, nr. 2*, ændres „§ 68“ til: „§§ 68-69“, og i *nr. 3* ændres „§ 69“ til: „§ 70“.

14. I § 113, *stk. 1*, ændres „rigsdagens“ til: „folketingets“ og „rigsdagen“ til: „folketinget“.

Gældende formulering.

indtil 16 år eller under skærpene omstændigheder på livstid.

Stk. 2. — — —

§ 129 a. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der offentliggør bevidst usande gengivelser eller falske citater af meddelelser om faktiske forhold fremsat i retsmøder eller givet i rigsdagens, kommunale eller offentlige råds eller myndigheders møder.

Stk. 2. — — —

§ 137. Den, som søger at forhindre afholdelsen af lovlig offentlig sammenkomst, straffes med bøde eller hæfte eller under skærpene omstændigheder, særlig når handlingen har været forbundet med voldsom eller truende adfærd, med fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der ved larm eller uorden forstyrrer offentlig samling af rigsdagens ting, Færøernes lagting, kommunale eller andre offentlige råd, gudstjeneste eller anden offentlig kirkelig handling, eller som på usømmelig måde forstyrrer ligfærd.

§ 158. Den, som afgiver falsk forklaring for retten, straffes med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Angår det falske udsagn alene noget, som er uden betydning for det forhold, der søges oplyst, kan straffen gå ned til hæfte eller bøde.

§ 191. Den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpene omstændigheder overdrager euforiserende stoffer, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med forsæt til at overdrage dem som nævnt i stk. 1.

Forslaget.

15. I § 129 a, stk. 1, ændres „rigsdagens“ til: „folketingets“.

16. I § 137, stk. 2, ændres „rigsdagens ting“ til: „folketinget“.

17. § 158 affattes således:

„**§ 158.** Den, som afgiver falsk forklaring for retten, straffes med fængsel indtil 4 år. Bestemmelsen finder tillige anvendelse på falsk forklaring for en udenlandsk ret.

Stk. 2. Med samme straf anses den, der afgiver falsk forklaring for De europæiske Fællesskabers Domstol.

Stk. 3. Angår det falske udsagn alene noget, som er uden betydning for det forhold, der søges oplyst, kan straffen gå ned til hæfte eller bøde.“

18. I § 191, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

„Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har handlingen i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.“

Bilag 2.**KONTAKTUDVALGET VEDRØRENDE
UNGDOMSNARKOMANIEN***Den 28. august 1973.**Justitsministeriet, Lovafdelingen,
Slotsholmsgade 10, 1216 København K.*

Under henvisning til justitsministeriets skrivelse af 23. juli 1973 (L.A. 1973-20002-5) angående forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 191 for grov narkotikakriminalitet fra fængsel i indtil 6 år til fængsel i indtil 10 år skal kontaktudvalget udtale:

Kontaktudvalget vedrørende ungdomsnarkomani er som udgangspunkt betænkeligt over for at anbefale et forslag om forhøjelse af strafferammen for grov narkotikakriminalitet, idet et sådant forslag kan skabe indtryk af, at gennemførelsen kan medføre en generelt skærpet strafmæssig kurs over for stofmisbrugere.

Det har efter udvalgets opfattelse været af afgørende betydning for bekæmpelsen af ungdomsnarkomani, at der efter den meget betydelige offentlige debat i 1969-70 stort set har været enighed mellem de forskellige faggrupper om at støtte den generelle narkotikapolitik, som folkettinget dengang fastlagde. Hovedlinjen i den hidtidige narkotikapolitik har været, at tyngdepunktet lægges på forebyggende og behandlingsmæssige foranstaltninger, og at strafmæssige foranstaltninger betragtes som en nødvendig og begrænset støtte for den øvrige indsats. Dette har bl. a. fundet udtryk i rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969 om forfølgning af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Såfremt gennemførelsen af forslaget om forhøjelse af strafmaksimum skulle skabe indtryk af, at hovedlinjen i samfundets indsats

ændres, vil den deraf følgende skærpede debat i sig selv kunne få skadevirkninger for det nuværende tværfaglige samarbejde.

Man må endvidere have for øje, at en væsentlig del af de stofmisbrugere, der har behov for intensiv behandling og social bistand, vil have gjort sig skyldig i handel med euforiserende stoffer og anden narkotikakriminalitet. En forhøjelse af strafniveauet for disse stofmisbrugere vil efter kontaktudvalgets opfattelse vanskeliggøre den resocialisering, som er tilsigtet med udbygningen af den frivillige behandling.

Det er derfor kontaktudvalgets bestemte opfattelse, at de almindelige retningslinjer i rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969 fortsat bør gælde.

Det fremgår imidlertid af justitsministeriets forslag, at der ikke er tilsigtet en almindelig forhøjelse af strafniveauet for narkotikakriminalitet, men at forslaget alene tager sigte på de allergroveste, normalt internationalt prægede forhold, der i andre lande kan medføre en tilsvarende maksimumstraf. Under forudsætning af, at forhøjelsen af strafferammen således alene berører disse enkeltstående forhold, har kontaktudvalget intet at indvende mod forslaget. Kontaktudvalget skal henstille, at justitsministeriet betoner over for offentligheden — og dermed de faggrupper, der er beskæftiget i arbejdet med stofmisbrugsproblemerne, — at forslaget har denne begrænsede rækkevidde.

P. U. V.

H. E. Knipschildt.

Bilag 3.**Domstolens forslag til tilpasset procesreglement.**

Artikel 110.

1. Præsidenten formaner de personer, der skal aflægge ed for Domstolen som vidner eller sagkyndige, til at sige sandheden eller udføre deres hverv samvittighedsfuldt og fuldstændig upartisk, og henleder deres opmærksomhed på de strafferetlige følger efter deres nationale lovgivning i tilfælde af tilsidesættelse af denne pligt.

2. Vidnerne aflægger ed i overensstemmelse med artikel 47, stk. 5, første afsnit, eller under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

Såfremt lovgivningen med hensyn til rettergang i vidnernes hjemstat foruden eds-

aflæggelse fastsætter mulighed for i stedet for eller sammen med denne at afgive en erklæring, der træder i stedet for ed, kan vidnerne afgive denne erklæring på de betingelser og under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

Såfremt den nationale lovgivning hverken hjemler mulighed for at aflægge ed eller at afgive en sådan erklæring, skal den i stk. 1 fastsatte fremgangsmåde følges.

3. Bestemmelserne i andet stykke finder tilsvarende anvendelse på sagkyndige, idet der i dette tilfælde henvises til artikel 49, stk. 6, første afsnit, i stedet for artikel 47, stk. 5, første afsnit i dette procesreglement.